

דבר העורך

'כל הנערים' בשמחת תורה

בגיליון הקודם (324) מדור 'עדכוני הלכה' הופיע רעיון חדש לקריאת התורה בשמחת תורה, במנין הגדול קוראים לתורה ארבע קראות, ותכף ומיד בסיבוב הראשון קוראים לעולה החמישי 'ולדן אמר' עד 'מעונה', עם 'כל הנערים', ורק אח"כ הציבור מתחלק לבתים כדי שכולם יקבלו עליות. והתועלת בזה שהאמהות והילדים לא צריכים לחכות עד שיגמר את כל העליות. הגיעו הרבה תגובות למערכת, ונציין את חלקם.

אינו ראו: לדעת הג"ר נתן קופשיץ שליט"א אין לעשות כן, כיון שכבר יצאו הציבור חובת קריאת חמשה קראות של יום טוב, שוב אין היתר להוציא ספר תורה בכדי שכולם יוכלו לקבל עליות, כיון שלא מוסיפים לקרוא מה שלא קראו בבית הראשון. ומבואר בחיי אדם (כלל לא סניף יא) הובא בבאור

הלכה (סימן קמג ד"ה בפחות מ') שאין להוציא ספר תורה ולברך על הקריאה כאשר כל הציבור כבר יצאו ידי חובת הקריאה.

והעצה לכן, שימשיכו בבתי הנוספים לקרוא יותר ממה שמענו לפני כן, כגון שיקראו גם את העליה של חתן תורה עד סוף התורה, ולכל הפחות עוד 3 פסוקים. עצה נוספת, שהציבור מתפללי הבתים לא יצאו ידי חובת קריאת התורה בבית הראשון. עוד יש שטענו שאינו מהראוי לתת עליה לילדים קטנים ב'כל הנערים' לפני שאביהם קיבל עליה.

ראוי: העיד הג"ר מרדכי גרוס שליט"א בשם הגרי"ש אלישיב זצ"ל (תל תלפיות גליון 10 עמוד ג, ספר שמחת תורה, משנ"ב דרשו סימן תרסט ביאורים ומוספים הערה 22), שאין כל חשש להקדים את קריאת 'כל הנערים', ולא נחשב שינוי ממנהג ישראל, שהוא תועלת במציאות שהילדים לא יצטרכו להמתין זמן רב עד סיום הקריאה בכל הבתים. ומה שנוהגים לקרוא לכל הנערים רק בסוף כל העליות וההוספות הוא מפני כבוד המבוגרים, אבל אם המבוגרים מוחלים על כבודם ומעדיפים שיקראו לתורה את 'כל הנערים' קודם להם, אין בכך שום בעיה.

בבית הכנסת 'חזון נחום' גילה ירושלים נהגו כך השנה לראשונה, על פי פסק מרא דאתרא הג"ר אליהו שלינגר שליט"א. וכן באחד מבתי הכנסת החשובים בבית שמש נהגו כך השנה לראשונה, והוסיף הג"ר עקיבא משה שיינברגר שליט"א כשם שמצינו שמקילים בהרבה דברים בשמחת תורה לכבוד התורה, כמו למחות כפים, כך גם זה בכלל שמותר להוציא ספר תורה לצורך הוספתו גם אחרי שקיימו הקריאה של חובה.

בברכת התורה

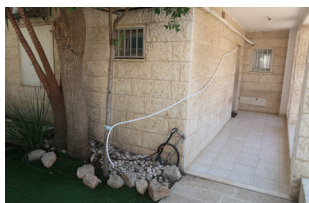
עקיבא יוסף לוי

נושא הגיליון

השקיה שלא במתכוין

מלאכה בשמיטה בלי כוונה

דוגמאות: במאמר שלפנינו נעסוק באחת השאלות השכיחות מאוד לכל אדם בשנת השמיטה, האם מותר להשקות את השדה בשמיטה בלי כוונה להצמיח את השדה? השאלה נוגעת למעשה לרובות אלפי ישראל יושבי ארץ הקודש, באינספור דוגמאות בחצר בגינה ובשדה, הפעלת מזגן שצינור הניקוז מטפטף לגינה, ניקוז מי שטיפת הרצפות לקרקע שיש בה עשבים, תליית כביסה רטובה הנוטפת מים על הדשא, ריקון בריכה לגינה, שטיפת רכב כאשר המים זורמים לגינה, נטילת ידיים על הצמחייה בגינה הציבורית או בפארק, שתיה נשפכת בסוכה בחצר לא מרוצפת, כיור שהניקוז לגינה, ועוד.

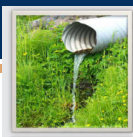
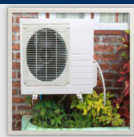
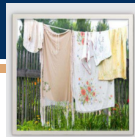
צריך לדעת בחשבון את הדינים דלהלן, מצות שביעית בזמן הזה שאין רוב יושביה עליה הוא מדרבנן ולא מדאורייתא, מלאכת השקית שדה אסורה מדרבנן ולא מדאורייתא, אין מתכוין בהשקיה,

פסיק רישא כאשר ישקה בוודאות, לא ניחא ליה ולא איכפת ליה ולא אסיק אדעתיה כאשר אין לו תועלת כי צומח רק בקרקע חבירו או בקרקע שאינה עומדת לזריעה או כאשר צומח קוצים, גרמא כאשר ההשקיה אינה נעשית באופן ישיר. להלן יובא הוראות גדולי ופוסקי הדור על פי מקורות הסוגיא בדיון מלאכה בשביעית בלי כוונה.

1. אינו מתכוין ופסיק רישא

שיטת הרמב"ם: נחלקו הראשונים מה הדין בשביעית, באינו מתכוין ופסיק רישא וכדלהלן. מבואר **במשנה** (שביעית פרק ד משנה א) ונפסק **ברמב"ם** (הלכות שמיטה פרק א הלכה טז), בראשונה התירו ללקט עצים ואבנים ועשבים משדהו, בתנאי שילקט רק את הגדולים, כדי שלא יתכוין לנקות את הארץ, ומשדה חבירו מותר ללקט את הגדולים ואת הקטנים, משרבו עוברי עבירה המתכוונים לנקות ואומרים שמלקטים רק את הגדולים, אסרו ללקט בשדהו והתירו ללקט בשדה חבירו, בתנאי שלא יאמר לחבירו 'ראה כמה טוב עשיתי לך, שהרי ניקיתי שד'.

טעם ההיתר, פירש הר"ש (שם) כיון שמלקט רק את הגסים ולא את הדקים, מוכח שאין כוונתו לתקן הארץ. אך אם מלקט גם את הדקים מוכח שכוונתו לתועלת הקרקע. ובשדה חבירו מותר גם

בתנאי שמעשיו מוכיחים שאין כוונתו להצמיח כמו כירתו ובהמתו מוכחת עליו. ולכן מותר להפעיל בשמיטה מזגן שהצינור נוטף לגינה, שכן המזגן מוכיח על המים הנוטפים שהכוונה היא להפעיל מזגן ואין המטרה להשקות את הגינה. ואם קושר את צינור המזגן לגזע העץ כדי להשקות אסור, כדון אין כירתו מוכחת עליו. ומאותו טעם מותר לתלות לייבוש בגדים רטובים, שהבגדים מוכיחים שאין כוונתו להשקות הצמחים. וכל זה בתנאי שלא מתכוין להשקות.

ולגבי מי שטיפת רצפות, אסור לנקז את מי ניקוי הרצפות לגינה בצינור גומי שאינו קבוע בקיר, כי אין מעשיו מוכיחים שאין כוונתו להשקות, כי יתכן שרוצה גם להשקות. ואם הצינור קבוע בקיר להוציא את מי שטיפת הרצפות מותר. וכן אם מכניס במי השטיפה חומרי ניקוי שמזיקים את הצמחים כנהוג בזמננו, מותר כי נחשב כבהמתו מוכחת עליו. ולגבי אדם שגר בקומה עליונה ומי השטיפה נשפכים לחצר חבירו מותר, כי מוכח שאין כוונתו להשקות ואין לו ענין כלל בהשקיה.

ולגבי נטילת ידיים בגינה, אסור למרות שאין כוונתו להשקות, כי לא מוכח ממעשיו שאין כוונתו גם להשקות. ומכל מקום מותר לאכול בגינה בשביעית, כיון כוונתו כל כך באיסור השקיה, לאסור שמא ישפך מים על הקרקע.

נוסף ממילא מותר: לדעת הגר"ש שמואל הלוי ואזנר זצ"ל (שיעורי שבת הלוי על הרמב"ם שמיטה פרק א הלכה טז הערה סז סח, שו"ת שבת הלוי חלק י י"ד סימן קצח הלכה טז, קובץ מבית לוי ניסן תשנ"ד חלק ה עמוד נג), וכעין זה בדברי הגר"ח מנחם מנדל פוקס שליט"א (משנת יוסף חלק א סימן טג), שהרי מבואר ברמב"ם שמותר לעשות מלאכה בשביעית כשאינו מתכוין למלאכה, כי אין איסור 'פסיק רישא' לענין שביעית, ואינו דומה לשבת. ואף שנחלקו האחרונים מה הדין בפסיק רישא באיסור דרבנן, ולגבי שבת מחמירים, מכל מקום לגבי מלאכות דרבנן בשמיטה יש להקל כדון 'תרי דרבנן', מכיון ששביעית בזמן הזה מדרבנן וגם המלאכה דרבנן. ולא שפותר את מי שטיפת הרצפות באופן ישיר על הצמחים, כי גורם בזה להשקיה שאין בה צורך, אבל בתליית כביסה או בהפעלת מזגן שנוסף על גבי הגינה אין להחמיר.

3. שיטת המחמירים

החזו"א נהג לחומרא: מעשה שהיה אצל **החזו"א** איש (ארחות רבינו חלק ב שביעית אות צו, דרך אמונה שמיטה יויבל פרק א ציון ההלכה אות יח) שהיה ברז ניקוז למקום הצמחים שצמחו מעצמן, וצויה בשביעית לפנותו למקום שאין צמחים. והשיב הגר"ח קנייבסקי שליט"א (אהלי שביעית גיליון 3 חג הסוכות תשפ"ב), שאמנם החזו"א סבר שמצד הדין מותר באין מתכוין למרות שהדבר נחשב איש (דרך אמונה פרק א ס"ק נו, נג, קמד), בכל זאת למעשה החמיר (ואולי חשש למראית עינים). ולא נחשב שינוי כי דרכן בכך. ורק מה שהתירו חזו"ל התירו ואין ללמוד מזה להתיר עוד דברים. ולכן הגר"ח שצריך ליזהר גם כאשר לא ניחא ליה כגון בניקוז של מזגנים ומי שטיפת רצפות ותלתי כביסה רטובה (שיח השמיטה פרק טז סעיף ד, הליכות השביעית תשובה בסוף הספר, גלאט ניסן תש"ס 196 מהדורה טז), ואפילו באופן שנופל תחילה על אבן ורק אחר כך הולך אל הצמחים. ואם ניכר שמעורב במים חומרי ניקוי מותר.

אם ניחא ליה אסור: לדעת הגר"ש אלישיב זצ"ל (תודעת השמיטה אות מח בהגה"ה, דרך אמונה פרק א ציון ההלכה יא, יח, ישא יוסף שביעית סימן מד - קובץ תשובות חלק א סימן רל, משפטי ארץ פרק ד הערה 62, משנת הגר"ש פרק יא ס"ק ו, שבות

כאשר מלקט את הדקים, כי אין לו ענין לתקן את קרקע חבירו. ההיתר של 'אינו מתכוין', נאמר רק באופן שניכר שאינו לתועלת השדה, כמבואר ברמב"ם (הלכות שמיטה פרק א הלכה יז) שאם בהמתו או כירתו עומדות בתוך שדהו, מותר ללקט לצורכם כי בהבמה והכירה מוכיחות עליו שאינו מתכוין לתועלת הקרקע.

עוד מבואר במשנה (שביעית פרק ד משנה ד), ונפסק ברמב"ם (הלכות שמיטה פרק א הלכה יח), המדלל שלשה עצים, ששהו לא ישרש מפני שמתקן את הארץ, אבל בשדה חבירו מותר לשרש.

וכתב באגלי טל (מלאכת חורש סוף ס"ק א) שגם בשביעית יש דין שנאסר רק באופן של מלאכת מחשבת, וכפי שמוכח מדברי **התוס'** (מועד קטן דף ד: ד"ה מפני). וכתב **החזו"א** (שביעית סימן יח ס"ק ו ד"ה ויש לעיין, סימן יט ס"ב, ס"ק ד ד"ה ולפי"ז, ס"ק יד ד"ה והא דשרינן, ס"ק טו), שהעושה מלאכה בשביעית ואינו מתכוין, אינו אסור מן התורה אלא מדרבנן, והתירו חכמים במקום שהיה נראה להם להתיר, והתירו באופן שניכר שאינו עושה לתועלת הקרקע. וכאשר מתכוין לצורך הקוצים והאבנים, לא נחשב עבודת קרקע בשביעית, ומותר מדין אינו מתכוין. ואף שהוא פסיק רישא, הרי זה כהנאה הבאה לו לאדם בעל כרחו. וצ"ע מדברי **התוס'** (סנהדרין דף כו. ד"ה לעקל) שההיתר בשביעית הוא רק באופן שקשה לאילן.

שיטת התוס': מאידך מבואר בתוס' (מו"ק דף יג. סנהדרין דף כו. ד"ה לעקל) דגבי שביעית לא בעינן מלאכת מחשבת ואף שמייה שדה חבירו אסור, ואינו דומה לשבת שפטור באינו מתכוין, ולכן אין טעם שלא לקנוס במוצאי שביעית את הנוטל קוצים משדה חבירו, ומותר רק אם עושה באופן שמזיק אילן ואינו משביח את הקרקע. עוד מבואר בתוס' (גיטין דף מד:), שאסור בשביעית לעשות מלאכה שאין צריכה לגופה.

ובמאמר מאת הגר"ר יוסף ליברמן שליט"א (משנת יוסף חלק ב עמוד טו), והגר"ח מנחם מנדל פוקס שליט"א (משנת יוסף חלק א סימן טג), הוכיחו כשיטה זו שבשביעית אסור גם באינו מתכוין וכדומה, מדברי כמה ראשונים - **הרשב"ם** (ב"ב דף פ:), **ותוס' והרשב"א והרמב"ן והיט"ש מקובצת בשם הרא"ם** (שם), וכן מכמה אחרונים - **הרמ"ז** (שביעית פרק ד משנה ו) **משנת ר' נתן, פאת השולחן, מהרי"ט דיקוני, תפארת ישראל, משנה ראשונה, תורת השביעית, ואמונ"י** (שם), שאסור מדאורייתא מלאכה בשביעית, גם כאשר ניכר מתוך מעשיו שאינו מתכוין לתועלת הקרקע. וכן הסיק **במהלכי שביעית** (סעיף כט) לבעל אמונת יוסף, שאסור אפילו כשאין מתכוין, ורק אם מזיק לאילן מותר.

2. שיטת המקילים

אם מוכח שאין מתכוין מותר: לדעת הגר"ר ניסים קרליץ זצ"ל (חוט שני שביעית עמודים קה, קכו, קלט, קמו, תודעת השמיטה אות מח בהגה"ה, ועיין משפטי ארץ פרק ד הערה 63) שמותר אינו מתכוין כדעת **החזו"א**, וכמו שמוכח ברמב"ם (ה"ל) שמותר מלאכה בשמיטה כאשר אינו מתכוין להשביח הקרקע אף שהוא פסיק רישא, ובתנאי שמוכח מתוך מעשיו שאין כוונתו לתועלת הקרקע, ולכן בשדה חבירו שאינו מתכוין ליפוט שדהו מותר ללקט גם דקים, וכשבהמתו וכירתו מוכחת עליו מותר ללקט. והטעם שבאין מתכוין לא נאסר מן התורה בשביעית, כי האיסור המלאכה הוא עבודת קרקע או עבודת האילנות, וכשאינו מתכוין הוא דומה לחופר בורות או חופר לבנין שאין בזה איסור כלל, כי אינו מלאכה של עבודת קרקע. ואינו דומה לשבת שהחיסרון הוא רק בכוונה ולא בעצם שם המלאכה.

ולהלכה יש לנהוג כמבואר ברמב"ם, שמותר להשקות את הקרקע כשאין מתכוין להשקות את השדה (אפילו אם ניחא ליה),

לא נוטף מים, ורק לאחר זמן מסוים המים מטפטפים מאליהם, כי הטפטוף נחשב כח שני שהוא רק גרמא, ואולי הוא אפילו פחות מכך שני, וגם אין כוונתו להשקות הצמחים, ואין דרך השקיה בכך, ואפילו אם הצמחים שלו שניחא ליה בהשקיה.

ולדעת הג"ר **יצחק יוסף שליט"א** (ילקוט יוסף פרק יב סעיף ז-ט), מותר לנקז את מי השטיפה לחצר אף שהמים משקים את הצמחים, ומותר להפעיל את המזגן אף בעושה בשינוי דלגבי לשטוף את הרכב ברחוב אף שהמים יורדים לגינה, וביאר טעם ההיתר באריכות כיון שאינו מתכוין להשקיה, מותר מדין גרמא בפסיק רישא דלא ניחא ליה בתרי דרבנן.

ולדעת הג"ר **עזריאל אויערבך שליט"א** (קונטרס דבר השמיטה עמוד 22) מותר לכתחילה להפעיל את המזגן בשיביעית אף שמטפטף לגינה, כי אין גורם להשקיה בכך ראשון. ולדעת הג"ר **אשר ויס שליט"א** (מנחת אשר שביעית סימן ג), מותר לגרוף לחצר או לגינה את מי השטיפה דרך מרזב, וקל וחומר שמותר להפעיל מזגן אף שהמים מטפטפים ממנו לתוך גינה או חצר.

וכך סיכם את העניין בספר **הליכות השביעית** (חלק א פרק י, תמונות 44-42), וענין זה בספר **השמיטה והכלותיה** (פרק ב), כשמנסים את הבית ושוטפים את הרצפות יש שכתבו לזיהר שלא יזרמו המים החוצה לעבר הגינה דרך צינור שנשפך לגינה שלו. צינור מזגן שמטפטף על קוצים ועשבי בר מותר להפעילו. ואם מטפטף על גינה שיש בה צמחים ופרחים, נחלקו הפוסקים אם צריך לסדר צינור שיצא מהמזגן ולא ישקה את הצמחיה, ואם כוונתו להשקות את הגינה אסור. מותר לתלות כביסה רטובה, למרות שנוטפים טיפות מים לגינה, כי אינו מכין להשקות את הגינה. ויש מחמירים שלא יתלה כביסה רטובה מעל מקום שיש בו צמחים, ואם הגינה אינה שלו מותר, כי ידוע לכל שאין כוונתו להשקות.

יצחק פרק יד סעיף ו, טוב הארץ פרק א דין יג, משמרת השביעית פרק ז הערה 15), והג"ר **צבי ובר שליט"א** יש להחמיר כשיטת התוס' להפציל מזגן אם המים הנשפכים לגינה שלו, שכן אם ניחא ליה אסור אפילו שאינו מתכוין.

אבל מותר כאשר אינו מתכוין והוא בגדר פסיק רישא דלא ניחא ליה בצירוף גרמא, כגון שמנקז לגינה של חבירו או לקרקע שלו שאינה עומדת לזריעה או שגדלים שם קוצים ודרדרים וצמחי בר הגדלים פרא, ובניקוז מי השטיפה יגרוף את המים עד קרוב לשפת הרצפה כדי שילכו מאליהם ויחשב גרמא. וכתב בשבט יצחק שהפעלת המזגן נחשב גרמא רחוקה כי המים אינם בעולם, ולכן צידד הגרי"ש שאם מטפטף למקום שצומח דבר טוב, ואין בידו לשנותו מן המקום זרימה המים מועיל שיחליט בדעתו שלא ינהה מה.

והוסיף הגר"צ ובר שדין זה מוכח **בחז"א** (סימן יט ס"ק יד) שצידד להקל רק באופן שלא איכפת ליה, אבל אם ניחא ליה למרות שההנאה באה בעל כרחו אסור. ולפי זה לגבי נטילת ידיים בגינה ציבורית אסור, אבל בחצר חבירו אפשר להקל.

4. האם יש להתיר מדין גרמא?

גרמא בשיביעית: הסתפק הג"ר **צבי פסח פורנק זצ"ל** (קובץ כרם ציון השלם אוצר השביעית סימן יב), האם גרמא מותרת בשימיטה. ולדעת הג"ר **שמאי קהת הכהן גרוס שליט"א** (ש"ת שבט הקהתי חלק ה סימן רא) מותר להפעיל מזגן בשיביעית למרות שאחרי משך זמן מסוים הצינור מתחיל לטפטף מים על הצמחים, וכן מותר לתלות מעל הצמחים כביסה רטובה לייבוש, בתנאי שברגע התליה

סיכום הגיליון:

דינים העולים

- א. **אינו מתכוין**: לשיטת הרמב"ם מלאכה בשיביעית באינו מתכוין מותרת בשיביעית אף שהוא פסיק רישא, בתנאי שמוכח ממעשיו שאין כוונתו לתועלת הקרקע. לשיטת התוס' במלאכה בשיביעית אין דין של מלאכה מחשבת ואסור גם כשאינו מתכוין כיון שהוא פסיק רישא, ורק אם מעשיו מקלקלים את השדה מותר.
- ב. **מוכח מותר**: לדעת הגר"ג קרליץ הלכה כהרמב"ם שאינו מתכוין ומוכח שאינו רוצה להשקות מותר, וממילא מותר להפעיל מזגן ולתלות בגדים רטובים אף שנוטפים עליהם מים, ואם הצינור קשור לעץ להשקותו אסור. ולגבי מי שטיפה, צינור שאינו קבוע אסור, צינור קבוע מותר, עם חומרי ניקוי מותר, לגינה של השכן מותר, נטילת ידיים בגינה אסור, אבל לא אסור לאכול בגינה שמא ישפך. וכן דעת הגר"ש ואזנר והגרמ"מ פוקס שהלכה כהרמב"ם, ולא ישפוך מי שטיפה באופן ישיר, אבל בתליית כביסה והפעלת מזגן אין להחמיר.
- ג. **החז"א נהג לחומרא**: החז"א נקט כמה פעמים בספרו שהלכה כשיטת הרמב"ם שמותר בשיביעית באין מתכוין וניכר ממעשיו שאינו מתכוין לתועלת הקרקע, ואף שהוא פסיק רישא, הרי זה כהנאה הבאה לו לאדם בעל כרחו. למעשה החז"א נהג לחומרא, ואולי חשש למראית העין. וכן דעת הגר"ח קנייבסקי שצריך לזיהר גם כאשר לא ניחא ליה, וגם כשנופל תחילה על אבן ואח"כ הולך לצמחים. ואם ניכר שמעורב במים חומרי ניקוי מותר.
- ד. **ניחא ליה אסור**: לדעת הגרי"ש אלישיב והגר"צ ובר יש להחמיר כשיטת התוס' ואם ניחא ליה אסור אפילו שאינו מתכוין, ולכן אסור לנקז לגינה שלו ומותר רק כשיש חומרי ניקוי במים. אבל מותר לנקז לגינה של חבירו או לקרקע שלו שאינה עומדת לזריעה או שיש צמחי בר הגדלים פרא. כדון פסיק רישא דלא ניחא ליה בצירוף גרמא.
- ה. **גרמא בשיביעית**: לדעת הג"ר יצחק יוסף מותר כשאין מתכוין להשקות מדין גרמא בפסיק רישא דלא ניחא ליה בתרי דרבנן. לדעת הג"ר שמאי קהת הכהן גרוס והג"ר עזריאל אויערבך מותר להפעיל מזגן ולתלות כביסה, כי אינו גורם להשקיה בכך ראשון. ולדעת הג"ר אשר ויס מותר בטעם זה גם לגרוף את המים לגינה.
- ו. **אופני היתר**: האופנים הבאים מותרים לכל הדעות, לגינה מרוצפת, לחצר שעוברים בו רבים ולא יצמח, ריבוי מים שמקלקל את הצמח, השקיה בשיעור לאקומי.

משיב כהלכה

ההגרלה השבוע על 100 שקל במזומן

שאלה: מהם דיני טיפול בעציצים בשביעית?

האם יש הבדל בין עציץ נקוב לעציץ שאינו נקוב, מהו גודל שיעור ומקום הנקב? מה הדין בסוגי העציצים - חרס, עץ, מתכת, פלסטיק? ומה הדין כאשר העציץ אינו נקוב והענפים חורגים מגבולות העציץ?

מקורות: מ"שנ"ב (סימן שלו ס"ק מב);

חזו"א (סימן כו ס"ק ד): מנחת יצחק (חלק ח סימן צב); **שבט הלוי** (חלק ו סימן קסז, חלק ח סימן רלב); **דרך אמונה** (תרומוות פרק א סעיף כה ס"ק רכא, ציון ההלכה תעה, ביאור ההלכה ז"ה עציץ. שמיטה פרק א ציון ההלכה ס"ק קז); **משפטי ארץ** (פרק ח סעיף ה).

במדרו זה מופיעה שאלה שבועית בנושא הגיליון הבא, כל מי ששולח תשובה נכונה על השאלה נכנס להגרלה. ההגרלה על דעת רבני המפעל. התשובות המוכרות יושלכו במידת האפשר בגיליון הקרוב.

נא להעביר את התשובות עד יום ראשון הקרוב בערב (תשובה שתגיע אחרי יום ראשון תכנס להגרלה הבאה). בצירוף פרטי המשיב (שם, טלפון, מקום לימוד), באחת מהאפשרויות הבאות:

1. בקו 'הילכתא' טלפון 02-5377085 שולוח 4
2. בעמודות 'גדרים פלוס' ו'קהילות', קופת 'הילכתא' גיליון 'עומק הפשט'
3. בחדר 'קול הלשון', ישיבת מיר ירושלים, תיבת 'הילכתא'
4. בפקס מספר 1532-6507823
5. במייל 5047867@gmail.com

הזוכה בהגרלת גיליון 324 בסך 100 שקל מזומן

בה"ח יהושע אלימלך ובר שליט"א

ישי"ק 'מאור עיניים' ראחמיסטריווקא ביתר עילית

הוקדש לע"נ הרה"ח אבנר בהרה"ח אלימלך ז"ל פרקש

נלב"ע ג' מר חשון תשפ"א

ת.נ.צ.ב.ה.

בית הוראה הילכתא

אופנים ללא חשש

כתב הג"ר **יצחק יעקב פוקס שליט"א** (במאמרו) שיש כמה אופנים בהם מותר לכל הדעות, ואין בהם חשש כלל, כגון לשפוך מים לגינה מרוצפת או לחצר המשמשת מעבר לרבים, ואין סיכוי שיצמחו שם זרעים.

וכן מותר לשפוך מים לגינה שכבר נרטבה מגשם או

מהשקיה, כמבואר **בכף החיים** (סימן שלו ס"ק כט) בשם **פתח הדביר** (אות ה) שבאופן האמור מותר לשפוך מים בגינה בשבת, כי ריבוי המים מרקיבים ומפסידים הצמחים כידוע. גם ברור, שאם שיעור ההשקיה היא בגדר 'לאוקמי אילנא' אין ספק שמותר, שהרי אפילו במתכוין מותר, וכל הנדון הוא רק כאשר מושק יותר מהשיעור המותר והוא בגדר 'לאברוי'.

עדכוני הלכה

שביעית מקור הברכה

ידוע שיום השבת נותנת כח וברכה לישראל לכל ששת ימי המעשה הבאים, כמבואר **בזוהר הקדוש** (חלק ב דף פח). "מיניה מתברכים כל שיתא יומין". ו**באור החיים הקדוש** (בראשית ב ג) שהעולם נברא מתחילה רק לששת ימים, ושמיירת השבת נותנת כח וחיות לשבוע החדש של יחזור העולם לתהו ובוהו.

ופירש **השפת אמת זי"ע** (בהר תרמ"ח), שכך גם שנת השמיטה שנקראת **בפסוק** שֶׁבַע הָאָרְץ (ויקרא פרק כה פסוק ו), משפיעה כח וברכה לכל ששת השנים הבאות, לישראל ולא לגויים, כלשון הפסוק לָקַם לְאֶכְלָה, לידע כי ביטול כל המלאכות הן הן קיומו של עולם.

נושא הגיליון הבא:

'דין עציץ בשמיטה'

טלו חלק בזיכוי הרבים העצום, והשתתפו בהוצאות הגיליון הבא

הגיליון נועד לעזור את לב הלומדים, נא לא לסמוך על הדברים הלכה למעשה בלי לעיין במקורות

ברכת מזל טוב לגיסי המופלג הר"ר אברהם שטינר שליט"א
לרגל אירוסיו בנו הבחור המופלג כמר שמעון נ"י מבחירי
ישיבת סלבודקא עב"ג בת הר"ר מנחם שיינברגר שליט"א
בשעתו"מ

הילכתא

לדעת לחיות כהלכה

גיליון שבועי עומק הפשט
שיעורים וימי עיון
בית הוראה טלפוני
ביורי הלכה אקטואליים
קו מידע הלכתי
חוברות הדרכה

מכון הילכתא 02-535-0-535

מענה אנושי בית הוראה מערכת הגיליון

קו מידע הלכתי

02-5377-085

ניתן להאזין לשיעורים, הודעות, עדכונים, רישום להגרלות, ועוד...

לקבלת הגיליון במייל: 5047867@gmail.com

פקס: 02-6507823